

- AM 429, 12°
 - 430-32, 12°
 - 433 a-d, 12°
 - 435, 12°

Den norröne oversættelsen av deler av Det gamle testamente som går under navnet Stjórn, kan med temmelig stor sikkerhet antas å ha norsk grunnlag. Den er overlevert i AM 225-229 fol., og 617, 4°, som alle er tatt med på den foreløbige listen, — 225 og 226 fol. inneholder dessuten Rómverja sogur, Alexanders saga og Gyðinga saga, som etter kriteriene ikke bør utleveres (se s. 7 i denne utredning).

Stjórnhåndskriftene er illuminert, til dels med illustrasjoner til teksten. AM 227 fol. er ved siden av Flatøyboken det vakreste islandske håndskrift som er bevart. Det er utgitt i faksimile som bind XX i Corpus codicum Islandicorum medii ævi.

Da et håndskrift som dette må antas å ha særlig verdi for Island, og da det stort sett er lett leselig i fotografi eller faksimileutgave, mener vi at utlevering av dette håndskriftet kan komme på tale, selv om det faller utenfor kriteriene.

Riddersagaer.

Disse sagaene som dels med sikkerhet, dels med overveiende sannsynlighet kan sies å være oversatt i Norge i Håkon Håkonssons tid, bør etter kriteriene ikke utleveres. Vi tenker da på den gruppe av sagaer som i Finnur Jónssons litteraturhistorie 2. utg. II er behandlet i Afsnit 6: „Norsk litteratur“ § 1.

Følgende håndskrifter som inneholder utelukkende eller overveiende slike sagaer, er kommet med i listen, men bør holdes tilbake i AM 181 a, b, c fol.

Dessuten er det ønskelig at også følgende samlingshåndskrifter, som inneholder norske riddersagaer, blir holdt tilbake selv om de delvis eller i overveiende grad inneholder „islandsk fiksjonslitteratur“: AM 489, 4° (Flores s., Tristrams s., Ívents s.), 567, 4° (Elis s., Tristrams s.), 570 a, 4° (Flovents s.), 574, 4° (Elis s.), 575 a, 4° (Flores s.), 579, 4° (Elis s.), 589, 4° (Clarus s.), 118, 8° (Bever s.).

AM 391 fol., er en avskrift utført i 1875 for Det Arnamagnæanske Legat av stip.

Arnarn. Guðmundur Thorlaiksson, etter Upps. D. G. 4-7 som er et norsk håndskrift (Strengleikar etc.) og etter Fagrskinna B. Dette håndskriftet burde for ordens skyld ikke utleveres, men har liten betydning.

Oversatte historieverker.

(Alexanders saga, Breta sogur, Gyðinga saga, Rómverja sogur, Trójumanna saga).

I listen er tatt med AM 541, 4° Rómverja sogur, papir, 18. årh. og 597 b, 4° Trójumanna saga, Breta sogur m. m., papir, 17. årh., mens AM 545 og 546, 4° Trójumanna saga er holdt utenfor listen.

På den annen side er en rekke håndskrifter av disse verkene nevnt i listen over „Tvilsspørgsmål“. De som satte opp den foreløbige listen, har altså vært i tvil om de psevdohistoriske oversættelsene burde tas med. Vi mener at disse verkene faller utenfor kriteriene; det kan ikke med sikkerhet sies om de er skrevet (oversatt) av nordmenn eller islendinger, og innholdsmessig vedrører de ikke Island.

Hausbók, AM 371, 544 og 675, 4°.

De tre numrene regnes for å utgjøre ett opprinnelig håndskrift, som har fått navn etter Haukr Erlendsson. Han var islending, men ble lagmann i Norge (1303-22), og håndskriftet er sannsynligvis blitt til i Norge. „Størstedelen av Hausbók er visstnok skrevet av Hauk selv, til dels etter norsk forelegg, men det fins stykker skrevet av nordmenn. I dem er det mange islandske målmerker fordi flere av stykkene hadde islandske forelegg. Kanskje også fordi de kan være skrevet etter diktat av Hauk eller en annen islending“ (Seip. Norsk språkhist. 1955, s. 226).

Innholdet er blandet. Første del inneholder Landnámabók og Kristni saga, siste del: Elucidarius, (som hører til de tekster vi mener ikke bør utleveres). 544 inneholder bl. a. en del tekster som faller utenfor utleveringskriteriene: tekster av religiøst og annet innhold, Voluspá, Trójumanna saga, Breta sogur, Merlinus spá, Hemings pattr, m. fl. Da håndskriftet sannsynligvis er blitt til i Norge etter initiativ av en norsk lagmann, delvis skrevet av ham selv og flere norske skrivere, og delvis inneholder stoff som faller utenfor kriteriene, ville det være naturlig ikke å utlevere det. Men 371, 4° er